

Oeffelt.

Den 11 den Augustus 1877 bezocht ik deze gemeente; ik reed van Beugen - Kruispunt naar Beugen, van daar naar Oeffelt, vervolgens naar Haaps en eindelijk naar Cuijk.

Op de grenzen van Beugen en Oeffelt vond ik eenen salrijke eerewachtdienst, die mij naar de gemeente geleidde; op de grens van de kom sloot zich daarbij een harmonie aan. - Op het Raadhuis vond ik den burgemeester met zijn wethouders. De burgemeester is gehuwd met een dochter (de enige dochter) van den voorgaenden burgemeester Geurts. - De wethouder Baerkens is zijn oom, tevens een erfcom, daartoe ongenaaid is. Ik geloof, dat beiden er zeer goed by zitten. - Bij de laatste verkiezing behoorde er geen stemming plaats te hebben; wel een bewijs voor de goede verhoudingen in die gemeente. Wat een verschil met de grote moeilijkheden tijdens burgemeester Geurts van 1875 tot 1879, toen er verkiezingen plaats hadden, welke aan elk der twee strijdende partijen + f 3000.- kostten! -

De geestelijkerheid klaagde op mijne audiëntie, dat zij zooveel geld van de schafrijke boeren kon loskrijgen. De pastoor zeide, dat de boeren hier van Kleef komenden dus zeer behoudend waren, en niet van Oeffelt (^{geven} de goedgeefsheid der boeren ~~had~~ in Noord-Brabant ^{hebben} spreken, voordelijk heeft gemaakt.)

Er is geen enkel protestant in heel Oeffelt; op de school wordt gebeden en zelfs de catechismus door den meester geleerd, volgens het getuigenis van den pastoor!

Na de audiëntie ontbeet ik op het raadhuis, een broodje met een kop koffie, en werd daar bediend door de dochter van den secretaris van Veghel. -

Ik werd bij mijn vertrek weer uitgeleide gedaan door harmonie (tot grens van de kom), en door eerewachtdienst (tot grens van de gemeente).

De lokaliteit van het raadhuis is zeer goed; boven raadhuis, onder veldwachterswoning. -

De gemeente Oeffelt is eigenares van den siend de Oeffelt; zij heeft dat siendrecht, niet om den siend op den duur af te schaffen, maar als geldbelegging. Het schijnt, dat zich bij de inning nog nooit bezwaren hebben voorgedaan.

Bij

Deffelt.

Bij mijne komst te Deffelt stonden er drie bruidjes, waarvan de kleinste een bouquet voor mij had, terwijl het oudste een dochtersje van den burgemeester, een vers moet opgezegd, waarin zij wanthopig bleef steken. —

De administratie van den gemeente-onvanger was in goede orde; boeking der hondenbelasting geschiedde rechtstreeks in het journaal bij collectieve posten.

Ook der gemeente-secretarie zag alles er vrij goed uit, in het bewolkingregister had nog geen af- en inschrijving plaats gehad, noodig geworden door het laatste huwelijk. — De inkwartieringslijsten waren in de laatste jaren niet herzien. — maar men bereerde wegens het uitbliven der opgaven van den betrokkenen rijks-onvanger.

De politieverordening dagteekent van 1865!

Den 2 feb 1902 kwam ik weer in de gemeente. Ik reed van Cugy over Klaps, St. Hubert, Wanrooy en St. Lubbers naar Bosmeer, alwaar ik ontstond in de nieuw gebouwde logement van Esfer; van daar reed ik over Beugen naar Deffelt, en vervolgens over Klaps weer naar Cugle terug.

Ik vernam van B. en W. dat der grote ruzie in in de gemeente, in 1901 werden 2 raadsleden (Kemmenen en de Breyen) uit den Raad gesjoaid; beh volgende jaar (1903) zijn de burgemeester, en welhaander klaukens aan de beurt. Tij vermoeden niet anders, dan dat zij als raadsleden zullen.

Heider van de beweging is het raadslid Elloren, een neef van den burgemeester van Klaps; hij heeft vooral veel invlaed, doordat hij zal gaan trouwen met een dochter van den steenfabrikant Tolermans uit Eijnde. — Ejensoele Tolermans heeft een steenfabriek onder Deffelt, gelegen bij Bergum-Knispunt; de verheden doen die steenfabriek met al hun aanhang zijn nu op de hand van Elloren, en behoert dit dophar door de gemeenteraad verkierend, in 1903 wordt Elloren baas, en Nevens welhaander v. Deffelt.

Zoowel burgemeester Klaukens was als Elloren mocht hem tegen leggen den ouder burgemeester Elloren te Klaps; ze maakten van hem erven.

De moeder van Elloren is een Juffrouw Jansen, uit een grote logement in Veuray. Tij is weduwe, en heeft in

Deffelt.

Deffelt een herberg, een landbouwbedrijf en een boer-kuwekerij. Ze heeft acht grote kinderen; een van dese was behulpzaam in het hotel van hare grootouders Jan ten te Veuray, en bestierde daer den rijksontvanger zoo goed, dat dese haar trouwde; ~~zijn~~ die ontvanger is thans te Wanrooy, een zoon mach geslecht worden, een zoon Ralph als broeder zijn oom, den burgemeester van Klaps; — een zoon is het houengenaarde raadslid, lid der van de appositie legen K. en W.; verder zijn er enige grote meisjes thuis, die bij verhuizingen dag liever zijn, dan haan broder.

De veldwachter krijgt een qualificatie; de bewegemeester zal zorgen, dat dese bij het procelement wordt geleerd.

In Deffelt zijn twee esportdageregen, die op Duitsland handel drijven; in 1901 sloetten ze samen 5500 varken, in Maart 1902 slootte de ene firma 43 renolieren en 16 kalveren.

De armen liebben het lot ruil in Deffelt vrij goed; men vrees echter, dat zulks op den duur niet zo goed blijft, nu de steenfabriek van Tolermans in de gemeente ligt, daar verdienende arbeiders wel goed loon, maar sparen doen ze geen van allen.

Op mijne audiëntie verscheen J. Th. Jansen, hoofd der school; deze is goede vrienden met den burgemeester, en werkt gedurende zijn vrije uuren op de secretarie, klasse e.s. neemt hem doch lastig. Hij wordt daardoor in den partijstrijd betrachten. — Hij raadde hem, toch voorval voorzichtig te zijn, en buiten en boren de partijen te blijven, op dat zijn school geen ~~goede~~ schade zoude lijden; ik zeide hem, dat het politieke kon zijn, dat hij bij de raadsverkiezing niet ging stemmen, en alsooit buiten den stijl bleef; — ~~rechts~~ om te stemmen had hij natuurlijk wel, en rechter is hem de partij Elloren era niet van zeogen, als hij van zijn kiesrecht ~~geen~~ gebruik maakt.

J. Jansen bewaart Klaps over een voelpad; J. Bas niet schade door brandwater. Ik besprak een en ander met B. en W., en vernam, dat ze niet geholpen konden worden. —

Deffelt.

Den 15 Maart 1905 kwam ik weer in Deffelt. Ik reed er vanuit Cugk
heen; denzelfden dag bezocht ik Beugen en Boxmeer, en keerde van uit deze
laatste plaats per spoor naar Cugk terug.

Ik verleende audiëtie aan Mr. Jansen, wonende vlak in de buurt van
het Raadhuis. Hij klaagde over de baldadigheid van de Deffeltsche
jeugd. Hij was zoo erg, dat de Pastor op Zondag tot half twee de kerk
moest sluiten, omdat de kinderen de vrouwen moesten denken, die den kinder-
weg warmer hielden, en daar de kinderen in de kerk zelfs heimwee hadden
kunnen doen.

Tam. B. en W. daarover onderhield, stelden deze mij mede, dat
er 's avonds geen herhalingsonderwijs kon gegeven worden, omdat dan
de kinderen, voor zij meer teken waren, zoodanig straatshendrijf-
heid hadden. — Daarover had ik den Burgemeester zeer ernstig op
het hart, dat de geladen, en tevens den veldwachter de wacht aan-
getroffen, dat, warmeren zich aan al die schandalen een einde moest
ge maken, bij geen veldwachter in Deffelt zou kunnen blijven. —

De leden van den Raad waren over de huilegemeente verdeeld:
1 woonde op „de Bloem"; 1 in het dorp; 1 in het Kavelaarsveld; 1 in den Bloem-
halle; 1 te Slootgeind; 1 op den „Vlaogen Haet", terwijl er 1 vacature is. —

Na de intijding in 1810 van Deffelt bij Tielingen ging het archief naar
Cleve, en later woon daar nooit terug en made mijneigen.

B. en W. sterk op het hart gedrukt, om een daar van gemeente
eigendommen aan te leggen, waarin alle kleine typondenieden ontbre-
kende, exploitatie, opbrengst enz. werden afgesloten. —

In den openbaar- en verlosschendienst dienst woude voorzien dan
Dr. v. d. Wies uit Cugk.

Mit nooit geslachtree wort, alwaars heb ik slechts in consumptie
gebracht wort, gekweekt door Tielingen, verkoop te Boxmeer. —

Voor overreding der levensmiddelens behoeftte nimmer een
proces verbal te worden opgemaakt.

Herhalingsonderwijs werd daarmalig tegenover mij niet
beleefd niet meer, omdat de jongens, vooral die uit de buurtschap
van Vierpunkt Beugen, zoodaldaerig waren.

Op de steenkalkrij van ~~Hofermans~~ ^{Hofermann} wordt jaارlijks $4\frac{1}{2}$ miljoen
steen gemaakt. De steen, die ~~Hofermans~~ ^{Hofermann} te Kidenhout
maakt is beter; daar wort echter niet zoodanig steen gesproken,
zoen als te Deffelt. — Voor den steenvoor teffelt wordt
de leem gehaald uit „de Vilt", die leem van voorblinkens.

Deffelt.

uitstekend geschikt zijn. — Gouvernans vermoedt echter die leem
met geworcen grond, om daaruit zijn steen te bakken. —

Er zijn in Deffelt drie exportslagerijen, nl. die van Verschuren
en die van Jilissen, die varkens slachten voor export naar Duitsch-
land, en die van den Farrelief „de Witte" uit Beugen, die
welke lig bij Wientjes in Deffelt 1 stieren en 50 varkens voor
export naar Duitschland slacht. —

We vrede in Deffelt schijnt hersteld: welhouder Haerlems
is overleden; in zijn plaats werd Geurts lid van den Raad
en bloeden welhouder. — Nu bloeden welhouder is, heeft
dene geen reden meer om verder te orgiezen; bij zijne periode
dieke afheding als raadstot ^{in 1903} werd burgemeester Haerlems
bij enkele candidaatstelling als voorzichtig herkozen. —

Burgemeester Haerlems enfole van zijn oom, den welhouder
Haerlems; dientengevolge moet hij zijn bedanken voor de
betrekking van gemeente secretaris. De boerderij, welke hij van
zijn oom erfde, nam hem te veel tijd in beslag, dan dat hij
nog gemeente secretaris kan blijven. —

Het welhouder bloeden is nog bij zijne moeder teken, van
een huwelijk met juffrouw Hofermann schijnt niets te
zullen komen. —

De burgemeester van Deffelt maakt een bedraagenden indruk;
hij is wel de meest onbeduidende persoonlijkheid, die men zich
kan denken.

Den 14 April 1909 kwam ik weer in Deffelt; ik ging er
via Boschel heen; bezocht vervolgens nog Blaps, en keerde terug
via Boschel. 's Bosch naar huis terug.

Ik verleende audiëtie aan Geurts, een zwager van den burg.
gemeester Haerlems; hij wil een wapen van den leger laten
afvoeren, om een stuk land vrij te krijgen. Van B. en W. ontka-
den, Geurts in deze ter wille te zijn. — Vervolgens voor
Blapmers, deze werd gechallengeerd, omdat hij oer eens anders
plaet liep; door den kantoorrechter werd hij vrij gesproken, nadat
hij door gebreken bewezen had, dat het wapen een openbaar
wapen was. Van B. en W. geraden, het questione wapen
op den leger te brengen. — En eindelijk van Willems,
die wilde, dat gemeente een kantoor in een stuk weg helen

Deffeld.

zou onderhouden. Van B. en W. de behartiging van zijn belangen aanbevolen.

Er is slechts een Frabestantsch gezin in de gemeente; een commissie was gehuwd. Ook thans nog voorlopig de openbare school gebeiden catechismus les gegeven. Het hoofd der school Jansen heeft de gemeente niet der woon verlaten; zijn opvolger heeft maar in vrees op de kinderen; deze zijn niet meer zoö lastig en ondernemend. Er wordt thans meer herhalingsonderricht gegeven aan 12 kinderen. Voldoeningen komen niet meer voor.

De oude ongeschikte veldwachter werd vervangen door een jongen geslechten man, een gewezen marachansee; ook dit personenwisseling was zeer gunstig op het gedrag der jongd.

Er is nog geen start ontbrekende exploitatie der gemeentelijke bezittingen aangelegd; daarover aan den burgemeester mijn ongenaegen behoeft, en aan den secretaris vriendelijk veracht, zood'n register omden te leggen.

Het onderhoud der waterleidingen geschiedt nog steeds volgens de vroegere voorschriften door de gelanders; B. en W. gaan nog schouwen; ook daarover den burgemeester de les gelezen.

De burgemeester maakt mij een ellendigen indruk; hij is geen knip van zijn neus waard.

Wethouder Blaauw is nog steeds ongehuwd en bij zijne moeder thuis; van een huwelijkh met juffrouw Bakermans uit Hilze is geen sprake meer.

Wethouder Haarhkers is oud en ziek; hij was niet naar het Raadhuis gekomen.

Destaat van de armen blijft gunstig; Broadsgebruik wordt door niemand geleden; bij een beduiding kunnen de armenmeesters niet meer dan 7 broaden kopen raken.

Den 18 April 1913 bezocht ik, na in Cuijk gestopt te zijn, per auto de gemeente Deffeld.

Burgemeester Blaauw maakt ook thans weer den indruk van een zachtmoedig man, van wie niet de minste knack uitgaat, en die als al heel niet afgewassen is tegen zijne beide lastige neibourders. Daarom meer ik het te melden toeschrijven, dat er in Deffeld zoö

Deffeld.

veel niet goed gaat, dat er zoveel partijschaps levensch. Bij de aankondige raadsverhuring zal er meer druk op stemmen worden; maar het leeft, zou de mindere stand op gezet worden door hem, die met den loop der zaken niet bereid zijn.

Om de scherpe concurrentie der fabrikanten is de verordening op de broodzetting hard nodig.

In Geertruid zou heel oud archief van Deffeld zijn; het zou sterk beschadigd zijn door de omuren; ook in Kleef zou heel oud Deffeldsche archief zijn. Uitgedreven, dat men moet trekken het naar Deffeld terug te brengen; men kan niet weten, welke oude stukken later voor gemeente van grote waarde zullen blijken te zijn.

Het de heeren lang gerepteerd over het in orde brengen van de Deffeldsche Raad; hen sterk aangeraden, om toch mede te werken om dat verheffing te kunnen door een Commissie, als voor de andere Raad zoö gunstig werkt. Hiet dan de Heide Maatschappij opgemaakte plan tot uiterleiding, zal f 20.000 kosten. Want dat door de gemengde gemeenten uitgevoerd, dan heeft men kans op een beduidend provinciaal subsidie; zou er echter een waterschap opgericht worden, dan heeft men daardoor groote kosten, tenzij de kosten op een provinciaal subsidie gelijk blijft zijn.

Steenvaartbedrijf Boermans werkt druk; maakt jaarlijks 4 à 5 miljoen sten; alles gaat gemakkelijk weg. In "de Vilt," die grote plassen in de buurt van station Kruispunt Beugen, zit prachtige leem; de steen, die daarvan geblokken wordt is ruistend; de steen, die van andere grondslag gemaakt wordt, is zeer porosus en niet veel waard.

Den 16 Augustus 1913 bezocht ik per auto vanuit Cuijk de gemeenten Deffeld, Blaauw en Luyk.

Burgemeester Vrensen is juist geïnstalleerd, als opvolger van Burgemeester Blaauw, dien ik gevraagd had ontslag te nemen, wegens ergerlijke overbeding van de distributie niet.

Oeffelt.

Ik heb met B. en W. een ernstig gesproken over de bestaande partijschappen, gevolg van allelei persoonlijke rancunes. Zo verreke ik uithouder Bloerens, dat hij voorjaar 1917 als uithouder bedankte, om het raadslid Gerrits, die landstomplichtig was geworden, een uithouder te verschaffen en daardoor bevrees van den landstomplicht vrij te maken; en daat bij najaar 1917 den uithouder Bloren wiste, en in diens plaats meer uithouder werd. Delle handelwijzen maken kwaad bloot zullen; aangenomen was het m. i. gemaat dat Bloren uithouder was gebleven; en daat Gerrits zijn uithoudersplaats had afgestaan aan Bloerens, 200. ora bij die niet meer noordig had om van landstomplicht vrij te zijn. — Het spreekt toch van zelf, dat Bloren in 1919 alles er op zal zetten, om de verloren plaats te herwinnen.

Sterk er voor gepleit, er toch toe moede te werken, dat de Oeffelboscche Raam ook onder Oeffelt wordt in orde gebracht, schoren en dievers meer behouden worden verbreed en verruimd.

Ten veldwachter, even wien tijdens burgemeester Bloerens ernstige klachten inkwamen, onder hen den genomen; hij moet zich buiten de plaatselijke reeies houden, hij mag oock niet verdacht worden, te heulen met de smokkelbaas.

Gemeente onderhouwt thans alle waterleidingen. Den gouw dies niet meer schouwen.

Bij de Raam heeft Oeffelt volgens B. en W. geen belang; Oeffelt liegt hoog; de Raam maakte een zeer diepe insnijding in het terrein. Als de Raam west, dan indiensten slechts zeer enige elektronen van Oeffelt, beruyl heel Nijlvoort dan al onder water staat.

Door de kleine menschen in Oeffelt werd reusachtig gesmokkeld; hun moreel is daardoor sterke gedoofd.

Ten 29 feb 1922 bezocht ik vanuit Cuyk de gemeenten Cuyk, Oeffelt en Beers.

Onder burgemeester Kermijn gaet het blykbaar in Oeffelt veel beter dan onderdien voorganger Bloerens.

Oeffelt

Voor beh. schijnt, behoren de reeies en partijschappen vrij wel tot het verleden. En kwamen bij de laalde Raadsverkiezing twee nieuwe Raadsleden, omdat 2 der vroegere leden zich niet herkiesbaar hadden gesteld. Uithouder Gerrits verliest de gemeente; burgemeester Bloerens wilde niets meer van gemeentebestuur te maken hebben.

De rozentameelers Verschueren uit Klaps hebben hunne zaai gesplitst: twee bleven in Klaps; twee hebben een boerderij van 826 A. in Oeffelt; een exploiteert 611 A. rozen in Cuyk.

Afgesneden rozen met lange stengel gaan naar Darijs, struikrozen gaan naar Engeland, Spanje en Amerika; de kweke mainstamrozen heeft niet veel om het lichaam.

Er kwam een hoofd der school met landbouwelite; cap ad. vies van inspecteur Clerk werd in zijne instructie bepaald dat hij buiten Oeffelt geen les mag geven. Voor een landbouwprocessus van 1444 uur per jaar maakt hij P 66c, daan dien P 100.— van het Vrijh voor zijn landbouwelite.

Burgemeester heeft voor enkele maanden in Cleve gezocht naar oude archief van Oeffelt; hij vond daar niets; maar dacht in Cleve, dat het in Dusseldorf zou zijn.

Van het weiland van gemeente is 30 hl. t. uiterwaard; een pril. t. zijn goed, de rest is niet veel waard; kiesel en zand; blaaslib komt er nooit over hem.

Een arnaede dat naam heeft; er zijn drie verkeerseen gevonden; B. en W. meenen, dat die wel 200 wilden; ze staan bekend als leeuwars.

De steenfabriek van Volermans bracht tot nu toe niet veel armoede in Oeffelt. — Volermans kan zijn steen niet kweken; hij heeft er nog wel 5 miljoen staan. — Steen die uit hem dan de Vilt gehaald wordt, is uitsluitend.

Over veldwachter heeft men thans geen klachten; hij houdt zich buiten de plaatselijke reeies; er wordt niet meer gesmokkeld, 200 doet hij niet meer met de smokkelaren van Beers, 200 als men vroeger van hem dacht.

Het moreel van de bevolking moet weer vrij goed zijn.

Van de omstandigheid, dat uithouder Bloren in 1917 Raadslid was, mocht de Raad gebruik, hem in een feestvergadering te eer.